



ДО **Бисер Петков, министър**
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
София 1051, ул. Триадица №2

ЗАПИТВАНЕ

ОТ **Димитър Манолов, президент**
КОНФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА „ПОДКРЕПА“
гр. София 1000, ул. Ангел Кънчев №2

ОТНОСНО **приложимост на Директива 2003/88/ЕО**

Уважаеми Г-дин МИНИСТЪР,

Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от **04.11.2003** г. относно някои аспекти на организацията на работното време е транспонирана в българското законодателство и **последните възможни срокове за прилагане на различните допустими дерогации са изтекли на 01.08.2012** г. В тази връзка молим на осн. чл. 4, т.т. **15, 23 и 26** във вр. с чл. 5, т. 5 от Устройствения правилник на МТСП да ни даде **указания** в качеството ни на национално представителна организация на работниците и служителите относно приложимостта на **Директива 2003/88/ЕО** в контекста на онези части от относимото българско трудово законодателство, които ѝ противоречат (които предвиждат по-неблагоприятен за работниците и служителите режим на труд и почивка).

Например чл. 6, б. „б“ от **Директивата** предвижда средната седмична продължителност на работното време (в това число и на извънредния труд) **да не надвишава 48 часа седмично**, докато чл. 142, ал. 4 от **КТ** допуска **продължителност до 56 часа**. Друг пример – чл. 16, б. „б“ във вр. с чл. 6 от **Директивата** ограничава периодите за сумирано изчисляване на работното време **до 4 месеца**, докато чл. 142, ал. 2 от **КТ** допуска периоди **до 6 месеца**. Още един пример – чл. 17, §3 от **Директивата** въвежда **конкретни условия и изисквания за допускане въвеждането на сумирано изчисляване** на работното време, докато чл. 142, ал. 3 от **КТ** предвижда единствено изключване на ненормираните работници и служители от прилагането на този вид изчисляване.

Цитираните разпоредби са транспонирани неправилно (въпреки тяхната повелителност и недвусмислена яснота) и са такива, които предоставят (би трябвало да предоставят) права на работниците и служителите (във връзка например с правото им на почивка и здравословни и безопасни условия на труд). Именно поради тези права в съвременното европейско законодателство (и в частност – в **Директива 2003/88/ЕО**) са въведени редица ограничения за извънредния, нощния и при сумирано изчисляване на работното време труд. **Подобни видове труд влошава качеството на живот** – свързано е с непривични за човешката физиология режими (завишени натоварвания в определени периоди, които не могат да се компенсират със завишена почивка в други периоди); води до





занижаване на възнагражденията (например за работа през почивни и празнични дни); позволява поддържането на по-големи обеми работа с разкриването на по-малко работни места (което увеличава безработицата и занижава хоризонталния поток на благата); увеличава трудовия травматизъм (натрупване на умора от непривичния за човешката физиология режим на работа); води до общо влошаване на социалния интегритет (невъзможност за планиране на общи почивки със семейството, честа промяна на графици, по-малко свободно време и т.н.).

При предоставяне на Вашите указания относно приложимостта на **Директива 2003/88/ЕО**, молим да вземете предвид чл. 4, §3 от **ДФЕС**, задължаващ страните-членки **да съдействат за изпълнение** на задълженията, произтичащи от европейското право; и по-конкретно чл. 291, §1 от **ДФЕС**, задължаващ страните-членки **да предприемат всички необходими мерки за прилагане** на правно обвързващите актове на Съюза; в която връзка *per argumentum a contrario* чл. 288, §5 във вр. с §3 от **ДФЕС**, определя директивите като **правно обвързващи за страните-членки**.

В същия смисъл – задължението за националните юрисдикции **да не прилагат национални норми, които противоречат на правото на ЕС**, изведено от **СЕС** например в §24 от Решението по дело „Administration des finances de l'État v/s Société anonyme Simmenthal“ (**C-106/77**) и в Решението по дело „The Queen срещу Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd etc.“ (**C-213/89**); в който смисъл – и задължението **при тълкуването на националното право да бъде съобразявано правото на ЕС**, изведено от **СЕС** например в §7 и сл. от Решението по дело „Marleasing SA v/s La Comercial Internacional de Alimentacion SA“ (**C-106/89**) и в §§26 и 28 от Решението по дело „Sabine von Colson & Elisabeth Kamann v/s Land Nordrhein-Westfalen“ (**C-14/83**). Молим да вземете предвид, че принципът на абсолютната ефективност на европейското законодателство и неговото предимство спрямо националното е изведен и утвърден от **СЕС** още през 90-те години на миналия век – например в Решението по дело „Elisabeth Johanna Pacifica Dekker v/s Stichting Vormingscentrum voor Jong Volwassenen (VJV-Centrum) Plus“ (**C-177/88**).

Въпреки, че по принцип директивите не са пряко приложими в страните-членки, видно от цитираната съдебна практика (а и от утвърдената правно-научна доктрина) **СЕС** признава **пряко действие** на тези разпоредби на директивите, които (1) са **транспонирани неправилно**; (2) са **повелителни и достатъчно ясни и точни**; и (3) **предоставят права на частните лица** (каквито без съмнение са работниците и служителите). Наличието на тези три условия по наша преценка дава право на частните лица да се позоват на такива разпоредби от съответната директива пред органите на публичната власт, а органите от своя страна са **длъжни да се съобразяват** с нетранспонираната или неправилно транспонираната директива (арг. от принципите за осигуряване на ефективност, предотвратяване нарушаването на **ДФЕС** и предоставянето на правна защита). **СЕС** извежда в тази връзка и правото на лицата да искат обезщетение от страна-членка заради неспазване правото на Съюза – например в Решението по съединени дела „Francovich“ (**C-6/90**) и (**C-9/90**) – и по-специално – заради нетранспонирана или неправилно транспонирана директива, която (1) предоставя права на частни лица; (2) определя ясно съдържанието на тези права; и (3) съществува причинно-следствена връзка между липсващото или неправилното транспониране на директивата и понесената от засегнатото лице вреда.

01.06.2018 г.
гр. София

С УВАЖЕНИЕ:

Димитър Манолов, президент
КТ „Подкрепа“

